

**Dowody
w postępowaniu
cywilnym. System
Postępowania
Cywilnego. Tom 2**

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Część I. Zagadnienia systemowe

Rozdział 1. Metodologiczne podstawy teorii dowodów i prawa dowodowego

Spis treści

	Nb
1.1. Prawo do dowodu	1
1.1.1. Konstytucyjne i konwencyjne uwarunkowania prawa do dowodu	1
1.1.2. Realizacja prawa do dowodu	26
1.1.3. Ograniczenia w realizacji prawa do dowodu	34
1.2. Istota prawa dowodowego i postępowania dowodowego w ujęciu systemowym	50
1.2.1. Prawo dowodowe w poglądach doktryny i w poszczególnych teoriach	50
1.2.2. Historyczny aspekt rozwoju prawa dowodowego	77
1.2.3. Filozoficzne podstawy prawa dowodowego	94
1.2.4. Postępowanie dowodowe w ujęciu systemowym	96
1.2.5. Pojęcie faktu w ujęciu teoretycznoprawnym. Fakt jako przedmiot poznania sądowego	107
1.2.6. Znaczenie dowodów dla prawa procesowego cywilnego	123
1.2.7. Pojęcie dowodu	128
1.2.7.1. Uwagi wprowadzające	128
1.2.7.2. Dowód w psychologii	131
1.2.7.3. Dowód na gruncie logiki (pojęcie dowodu w znaczeniu logicznym)	133
1.2.7.4. Dowód w doktrynie prawa karnego procesowego	146
1.2.7.5. Dowód w doktrynie prawa administracyjnego procesowego	150
1.2.7.6. Dowód w doktrynie prawa procesowego cywilnego	153
1.2.8. Podział dowodów	157
1.2.9. Zasada wspólności dowodów	169
1.2.10. Zasada funkcjonalności (adekwatności) prawa dowodowego na tle innych postępowań (niezaliczanych do postępowań cywilnych)	173
1.3. Przedmiot dowodu	178
1.3.1. Fakty	178
1.3.2. Zasady doświadczenia	183
1.3.3. Zwyczaj oraz prawo zwyczajowe	185
1.3.4. Normy techniczne, taryfowe i prawo zwyczajowe	187
1.3.5. Prawo obce	189
1.3.5.1. Charakter prawa obcego w postępowaniu cywilnym	189
1.3.5.2. Traktowanie prawa obcego w sądowym postępowaniu cywilnym. Stwierdzenie treści prawa obcego a dowodzenie	202
1.3.5.3. Charakter stwierdzenia treści prawa obcego	210

1.3.5.4. Treść i zakres obowiązku stwierdzenia treści prawa obcego	215
1.3.5.5. Stwierdzenie treści prawa obcego a zasady procesowe dotyczące podstawy prawnej rozstrzygnięcia	220
1.3.5.6. Rola sądu i stron albo uczestników postępowania w stwierdzeniu treści prawa obcego	232
1.3.5.7. Środki służące stwierdzeniu treści prawa obcego	235
1.3.5.7.1. Sposoby służące stwierdzeniu treści prawa obcego	235
1.3.5.7.2. Opinia biegłego	240
1.3.5.7.3. Informacja MS o treści prawa obcego	254
1.3.5.7.4. Konwencja londyńska	257
1.3.5.7.5. ESS w sprawach cywilnych i handlowych	277
1.3.5.7.6. Bilateralne umowy międzynarodowe	283
1.3.5.7.7. Pozostałe środki, w tym środki o charakterze nieformalnym	290
1.3.5.7.8. Środki służące stwierdzeniu treści prawa obcego a koszty postępowania	300
1.3.5.7.9. Niemożność stwierdzenia treści prawa obcego	307
1.4. Ograniczenia w badaniu faktów w postępowaniu dowodowym.	
Rodzaje ograniczeń – założenia ogólne	313
1.4.1. Ograniczenia w badaniu faktów	313
1.4.2. Fakty notoryczne	324
1.4.3. Fakty znane sądowi urzędowo	334
1.4.4. Fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna	338
1.4.5. Fakty przyznane w toku postępowania	341
1.4.6. Fakty nieobjęte oświadczeniem	347
1.4.7. Domniemania faktyczne	349
1.5. Istota domniemań prawnych (<i>praesumptio iuris</i>)	360
1.5.1. Uwagi wstępne	360
1.5.2. Pojęcie domniemań prawnych	374
1.5.3. Konstrukcja domniemania prawnego	395
1.5.4. Funkcje domniemań prawnych	415
1.5.5. Podział domniemań prawnych	424
1.5.5.1. Domniemania materialne i formalne	424
1.5.5.2. Domniemania prawne faktu i prawa	432
1.5.5.3. Domniemania wzruszalne i niewzruszalne	441
1.5.5.4. Domniemania wiarygodności	457
1.5.6. Obalenie domniemania prawnego	462
1.6. Istota domniemań faktycznych (<i>praesumptio hominis, praesumptio facti</i>)	484
1.6.1. Pojęcie domniemania faktycznego	484
1.6.2. Zakres stosowania domniemania faktycznego	491
1.6.3. Przesłanki zastosowania	497
1.6.4. Wzruszenie domniemania faktycznego	501
1.6.5. Domniemania faktyczne a dowód <i>prima facie</i>	503
1.6.6. Poszczególne przypadki zastosowania domniemania faktycznego	509
1.7. Istota i znaczenie dowodu <i>prima facie</i>	513
1.7.1. Dowód z pierwszego wejrzenia jako forma dowodzenia pośredniego	513
1.7.2. Istota dowodu z pierwszego wejrzenia	517
1.7.3. Znaczenie pojęcia „ <i>prima facie</i> ” w odniesieniu do sprawy <i>prima facie</i> i dowodu <i>prima facie</i>	521

1.7.4.	Geneza pojęcia „dowód <i>prima facie</i> ”. Dowód poszlakowy	524
1.7.5.	Rozwój instytucji dowodu <i>prima facie, res ipsa loquitur</i>	526
1.7.6.	Dowód <i>prima facie</i> w polskiej nauce prawa i judykaturze	532
1.7.7.	Funkcje dowodu <i>prima facie</i>	536
1.7.8.	Podsumowanie	539
1.8.	Istota faktów powszechnie znanych	541
1.8.1.	Fakty powszechnie znane – pojęcie i zakres	541
1.8.2.	Cel wprowadzenia regulacji dotyczącej faktów powszechnie znanych	553
1.8.3.	Znaczenie faktów powszechnie znanych	557
1.8.4.	Uwzględnianie faktów powszechnie znanych przez sąd z urzędu	562
1.8.5.	Fakty powszechnie znane a fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna	570
1.9.	Istota faktów znanych sądowni z urzędu	580
1.9.1.	Fakty znane z urzędu – pojęcie i zakres	580
1.9.2.	Cel wprowadzenia regulacji dotyczącej faktów znanych sądowni	585
1.9.3.	Obowiązek poinformowania o faktach znanych sądowni z urzędu	589
1.9.4.	Uwzględnienie faktów znanych sądowni z urzędu na wniosek stron	595
1.9.5.	Fakty znane sądowni z urzędu a fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna	598
1.10.	Istota przyznania (<i>confessio</i>)	602
1.10.1.	Regulacja ustawowa i przedmiot przyznania	602
1.10.2.	Natura prawna przyznania	619
1.10.3.	Przyznanie stron procesowych jako czynność symetryczna	636
1.10.4.	Przyznanie w przypadku współuczestnictwa procesowego	638
1.10.5.	Pełnomocnictwo do dokonania przyznania	643
1.10.6.	Moment dokonania przyznania przez stronę. Przyznanie antycypacyjne	647
1.10.7.	Przyznanie pozasądowe	650
1.10.8.	Przyznanie kwalifikowane	655
1.10.9.	Fakty niezaprzeczone (art. 230 KPC). Pytanie o zasadność wyróżniania tzw. przyznania milczącego (dorozumianego)	660
1.11.	Istota uprawdopodobnienia	665
1.11.1.	Funkcja uprawdopodobnienia	665
1.11.2.	Uprawdopodobnienie a prawdopodobieństwo	670
1.11.3.	Funkcja uprawdopodobnienia w postępowaniu cywilnym	675
1.11.4.	Uprawdopodobnienie wg stanowisk wyrażanych w judykaturze	683
1.11.5.	Wykorzystanie instytucji uprawdopodobnienia w kwestiach incydentalnych	687
1.11.5.1.	Uwagi wprowadzające	687
1.11.5.2.	Wyłączenie sędziego	689
1.11.5.3.	Przywrócenie terminu	691
1.11.5.4.	Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	693
1.11.6.	Uprawdopodobnienie w postępowaniu zabezpieczającym	695
1.12.	Nadużycie prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	701
1.12.1.	Istota nadużycia prawa procesowego cywilnego w założeniach ogólnych	701
1.12.2.	Realizacja prawa do dowodu a nadużycie prawa procesowego	707

1.12.3. Przejawy nadużycia prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	710
1.12.3.1. Uwagi wprowadzające	710
1.12.3.2. Zgłaszanie wniosków dowodowych celem wywołania obstrukcji procesowej	712
1.12.3.3. Zgłaszanie wniosków dowodowych w przedmiocie dowodów niedopuszczalnych z mocy ustawy lub niedających się w ogóle przeprowadzić	717
1.12.3.4. Zgłaszanie wniosków dowodowych co do faktów objętych tajemnicą zawodową przez wykwalifikowanych pełnomocników	719
1.12.3.5. Zgłaszanie wniosków dowodowych dotyczących fałszywych dowodów	723
1.12.3.6. Zaprzeczanie prawdziwości dokumentu urzędowego lub prywatnego w złej wierze lub lekkomyślnie (art. 252 i 253 KPC w zw. z art. 255 KPC)	726
1.12.3.7. Podstępne działanie stron (pełnomocników) w celu uniemożliwienia przeprowadzenia dowodu	728
1.12.3.8. Multiplikowanie wniosków dowodowych w celu pozyskania informacji o istnieniu lub treści środków dowodowych potrzebnych w innej sprawie jako przejaw upozorowanego postępowania dowodowego	731
1.12.3.9. Problem kwalifikacji dowodów sprzecznych z prawem (bezprawnych) jako przejaw nadużycia prawa procesowego	735
1.12.3.9.1. Uwagi wprowadzające	735
1.12.3.9.2. Pozyskanie dowodów sprzecznych z prawem (bezprawnych) a kwestia wnioskowania o ich przeprowadzenie w sądowym postępowaniu cywilnym	737
1.12.3.9.3. Koncepcja wyłączenia dowodów sprzecznych z prawem (bezprawnych) jako reguła obowiązująca w prawie procesowym cywilnym	744
1.12.3.9.4. Koncepcja kontratypu pozaustawowego (procesowego) jako sposób na wyłączenie bezprawności w odniesieniu do dowodów sprzecznych z prawem	750
1.12.3.9.5. Umowa dowodowa a dowody sprzeczne z prawem (bezprawne)	757
1.12.3.9.6. Eliminacja dowodów sprzecznych z prawem (bezprawnych) z postępowania sądowego	760
1.12.3.10. Zasada tzw. czystych rąk a nadużycie prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	765
1.12.4. Skutki nadużycia prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	768
1.12.4.1. Uwagi wprowadzające	768
1.12.4.2. Pozbawienie (ubezskutecznienie) skuteczności czynności procesowych (wniosków dowodowych) stanowiących przejaw nadużycia prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	770
1.12.4.3. Sankcje za nadużycie prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	774

Literatura: B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2011, 2020; *ciż*, Postępowanie administracyjne i sądowniczo-administracyjne, Warszawa 2012; I. Adrych-Brzezińska, Ciężar dowodu w prawie i procesie cywilnym, Warszawa 2015; *taż*,

Ciężar dowodu w procesach medycznych. Glosa do wyroku SN z dnia 14 stycznia 2016 r., I CSK 1031/14, OSP 2019, Nr 9, poz. 84; *K. Ajdukiewicz*, Język i poznanie, t. I, Warszawa 1985; *tenże*, Logika pragmatyczna, Warszawa 1965; *tenże*, Zagadnienia i kierunki filozofii. Teoria poznania. Metafizyka, Warszawa 2004; *M. Allerhand*, Kwestie procesowe, Lwów 1902; *tenże*, O zarzucie prejudycjalności w austriackim procesie cywilnym, Lwów 1910; *tenże*, Podstęp w procesie, Lwów 1907; *Arystoteles*, Topiki. O dowodach sofistycznych, Warszawa 1978; *C. Azcárraga*, *R. Espinosa*, *C. Esplugues*, *J.L. Iglesias*, *G. Palao*, General Report on the Application of Foreign Law by Judicial and Non-Judicial Authorities in Europe, w: Application of Foreign Law (eds. *C. Esplugues*, *J.L. Iglesias*, *G. Palao*), München 2011; *I. Bach*, *U.P. Gruber*, Germany, w: Application of Foreign Law (eds. *C. Esplugues*, *J.L. Iglesias*, *G. Palao*), München 2011; *ciż*, The Application of Foreign Law: A Progress Report on a New European Project, YPIL 2009, No 11; *B. Banaszak*, w: Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP (red. *B. Banaszak*, *A. Preisner*), Warszawa 2002; *A. Barańska*, Współuczestnictwo konieczne a tok procesu, ZNUŁ 1982, Nr 9; *taż*, Współuczestnictwo materialne w procesie cywilnym, ZNUŁ 1973, Nr 95; *A. Bartoszewicz*, Postępowanie o uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu, Warszawa 2007; *B. Barut-Skupień*, Współuczestnictwo procesowe w postępowaniu cywilnym i sądownoadministracyjnym, Warszawa 2014; *R. Baszuk*, Tajemnica adwokacka. W poszukiwaniu kontraktów wyłączających bezprawność dyscyplinarną, w: Etyka adwokacka a kontradiktoryjny proces karny (red. *J. Giezek*, *P. Kardas*), Warszawa 2015; *A. Bąk*, Praktyczne aspekty rozstrzygania o kosztach procesu, PS 2000, Nr 3; *R.M. Belczącki*, *M. Kocon*, Kognicja sądu wieczystoksięgowego – kwestie proceduralne, PS 2011, Nr 10; *J. Bentham*, Traktat o dowodach sądowych, Gniezno 1932; *tenże*, Traktat o dowodach sądowych, Zrzeszenie Sędziów i Prokuratorów Oddział w Gnieźnie, Poznań 1935; *M. Bernatt*, Sprawiedliwość proceduralna w postępowaniu przed organem ochrony konkurencji, Warszawa 2011; *W. Berutowicz*, Cywilnoprocesowe stosunki prawne, PiP 1971, Nr 3–4; *tenże*, Funkcja postępowania cywilnego w Polsce Ludowej, w: Wstęp do systemu prawa procesowego cywilnego (red. *J. Jodłowski*), Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1974; *tenże*, O pojęciu cywilnoprocesowego stosunku prawnego, w: Księga pamiątkowa ku czci prof. dr Witolda Świdy (red. *J. Fiema*, *W. Gutekunst*, *S. Hubert*), Warszawa 1969; *tenże*, O pojęciu naczelnych zasad postępowania cywilnego, w: Zagadnienia prawa procesowego cywilnego, SC 1975, Nr 25–26; *tenże*, Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 1984; *M. Białecki*, Praktyka dopuszczania przez sądy dowodów zdobytych w sposób nielegalny w polskim postępowaniu cywilnym z odwołaniem się do rozwiązań amerykańskich i kanadyjskich, w: Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego (red. *A. Góra-Błaszczkowska*), Sopot 2015; *M. Bilecka*, Proces o „złe urodzenie” (uwagi do wyroków Sądu Okręgowego w Łomży oraz Sądu Apelacyjnego w Białymstoku), PiM 2005, Nr 3; *B. Bładowski*, Metodyka pracy sędziego cywilisty, Warszawa 2013; *Ł. Błaszczak*, Charakter prawny zarzutu przedawnienia oraz zrzeczenia się zarzutu przedawnienia w procesie cywilnym, w: Honeste procedere. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Kazimierzowi Lubińskiemu (red. *A. Laskowska-Hulisz*, *J. May*, *M. Mrówczyński*), Warszawa 2017; *tenże*, Charakter prawny zrzeczenia się roszczenia w procesie cywilnym, Wrocław 2017; *tenże*, Klauzula generalna dobrych obyczajów z art. 3 k.p.c., PPC 2014, Nr 2; *tenże*, Nadużycie prawa procesowego w postępowaniu arbitrażowym, Warszawa 2018; *tenże*, O kompetencji (prawnej) stron i metodzie dokonywania czynności procesowych w sądowym postępowaniu cywilnym, Rozprawa o metodzie prawa i polityki, WSE 2014, Nr 8; *tenże*, O tzw. ograniczonej samodzielności jurydykcyjnej sądu cywilnego w procesie cywilnym, w: Ewolucja polskiego postępowania cywilnego wobec przemian politycznych, społecznych i gospodarczych. Materiały konferencyjne Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr Postępowania Cywilnego Szczecin–Niechorze 28–30.9.2007 r. (red. *H. Dolecki*, *K. Flaga-Gieruszyńska*) Warszawa 2009; *tenże*, Pojęcie i znaczenie ciężaru dowodu w procesie cywilnym, w: Ciężar dowodu i obowiązki dowodzenia w procesie karnym (red. *W. Jasiński*, *J. Skorupka*), Warszawa 2017; *tenże*, Powództwo oczywście bezzasadne. Art. 191[1] k.p.c., Warszawa 2021; *tenże*, Problem tajemnicy zawodowej adwokata i radcy prawnego a dowód z zeznań świadka w procesie cywilnym, Pal. 2019, Nr 7–8; *tenże*, Problematyka sprawy cy-

wilnej i drogi sądowej w kontekście zagadnienia sprawy konstytucyjnej i domniemania drogi sądu powszechnego z art. 177 Konstytucji, w: *Konstytucjonalizacja postępowania cywilnego* (red. *Ł. Błaszczak*), Warszawa 2015; *tenże*, Problematyka umów dowodowych w sądowym postępowaniu cywilnym ze szczególnym uwzględnieniem dowodu z opinii biegłego ad hoc, w: *Rola biegłego w postępowaniach sądowych* (red. *Ł. Błaszczak, K. Markiewicz*), Wrocław 2016; *tenże*, Umowa dowodowa jako przykład nowej instytucji w kodeksie postępowania cywilnego (art. 458⁹ K.P.C.), Pal. 2019, Nr 11–12; *tenże*, w: *Dowody i postępowanie dowodowe w sprawach cywilnych. Komentarz praktyczny z orzecnictwem. Wzory czynności sądowych i pism procesowych* (red. *Ł. Błaszczak, K. Markiewicz*), Warszawa 2015; *tenże*, w: *Dowody w postępowaniu cywilnym* (red. *Ł. Błaszczak, K. Markiewicz, E. Rudkowska-Ząbczyk*), Warszawa 2010; *tenże*, w: *System prawa karnego procesowego*, t. VIII, cz. 1 (red. *J. Skorupka*), Warszawa 2019; *tenże*, w: *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz* (red. *T. Skocny*), Warszawa 2014; *tenże*, *Wadliwość czynności procesowych stron i uczestników. Obecny model i propozycja zmian w przyszłym Kodeksie postępowania cywilnego*, w: *Postępowanie rozpoznawcze w przyszłym Kodeksie postępowania cywilnego* (red. *K. Markiewicz, A. Torbus*), Warszawa 2014; *tenże*, *Wątpliwości wokół czynności sądowych w razie śmierci strony pozwanej po wniesieniu przeciwko niej pozwu, ale przed doręczeniem jej odpisu*, WSS 2015, Nr 3; *tenże*, *Wyrok sądu polubownego w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2010; *tenże*, *Zagadnienie umów dowodowych z punktu widzenia sądowych i pozasądowych postępowań cywilnych. Uwagi na tle poglądów doktryny i przy uwzględnieniu obecnych rozwiązań ustawowych. Postulaty de lege ferenda*, w: *Dowody i postępowanie dowodowe w sprawach cywilnych. Komentarz praktyczny z orzecnictwem. Wzory czynności sądowych i pism procesowych* (red. *Ł. Błaszczak, K. Markiewicz*), Warszawa 2015; *tenże*, *Zarzut potrącenia w procesie cywilnym* (art. 203¹ KPC), Warszawa 2019; *tenże*, *Zwyczaj i prawo zwyczajowe w sądowym stosowaniu prawa a potrzeba wprowadzenia normy na kształt art. 344 Kodeksu postępowania cywilnego z 1932 r.*, PPC 2020, Nr 3; *Ł. Błaszczak, M. Ludwik*, *Sądownictwo polubowne (arbitraż)*, Warszawa 2006; *M. Bobek*, *Comparative Reasoning in European Supreme Courts*, Oxford 2013; *J. Bodio*, *Dopuszczalność dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem. Uwagi prawoporównawcze w obszarze prawa polskiego*, w: *Problem dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem w procesie cywilnym* (red. *K. Knoppek*), Poznań 2018; *M. Bogdan*, *Private International Law as Component of the Law of the Forum*, General Course, Hague 2012; *O. Bogucki*, *Przeprowadzanie dowodów w postępowaniu cywilnym z perspektywy koncepcji czynności konwencjonalnych*, w: *Konwencjonalne i formalne aspekty prawa* (red. *S. Czepiła*), Szczecin 2006; *tenże*, *Teoretyczne aspekty zasady prawdy materialnej w nowym modelu postępowania cywilnego*, RPEiS 2000, Nr 1; *A. Borys*, w: *Postępowanie cywilne w teorii i judykaturze* (red. *I. Gil*), Warszawa 2020; *L. Bosek*, *Roszczenia wrongful life i wrongful birth w świetle standardów konstytucyjnych i europejskich*, PS 2008, Nr 1; *J. Brodec, M. Pauknerová*, *Czech Republic and Slovak Republic*, w: *Application of Foreign Law* (eds. *C. Esplugues, J.L. Iglesias, G. Palao*), München 2011; *W. Broniewicz*, *Glosa do wyroku SN z 16.4.1986 r.*, I CR 34/86, OSPiKA 1987, Nr 5–6; *tenże*, *Kilka uwag o znaczeniu wniosków stron i czynnościach sądu przy podmiotowej zmianie powództwa*, NP 1974, Nr 2; *tenże*, *Normy, przesłanki i zarzutu jurysdykcyjne w procesie cywilnym. (Przyczynek do zagadnienia stosunku prawa materialnego i prawa procesowego)*, SPE 1969, Nr 2; *tenże*, *O środkach dowodowych w procesie cywilnym państw socjalistycznych (studium prawoporównawcze)*, ZNUŁ 1978, Nr 42; *tenże*, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 1984, 2005, 2008; *tenże*, *W kwestii zarządzeń sądu w postępowaniu cywilnym*, NP 1972, Nr 7–8; *tenże*, *Z zagadnień przyznania w polskim procesie cywilnym*, PiP 1957, Nr 405; *W. Broniewicz, A. Marciniak, I. Kunicki*, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2014, 2020; *J. Brylak*, *Ustawa o usługach detektywistycznych. Komentarz*, Warszawa 2016; *W. Brzozowski, A. Krzywoń, M. Wiącek*, *Prawa człowieka*, Warszawa 2018; *A. Budniak*, *Charakter prawny zapisu na sąd polubowny w postępowaniu cywilnym*, Wrocław 2015; *J. Bukowski*, *W sprawie stosunkowego rozdzielania kosztów procesu cywilnego*, NP 1962, Nr 5; *T. Bukowski*, *Rozstrzygnięcie o kosztach procesu cywilnego*, Warszawa 1971; *J. Cagara*, *Koszty*

sądowe w sprawach z udziałem cudzoziemca, NP 1979, Nr 10; *M. Chmaj*, Komentarz do Konstytucji RP. Art. 11, 13, Warszawa 2019; *tenże*, Komentarz do Konstytucji RP. Art. 30, 31, 32, 33, Warszawa 2019; *M. Cichomska*, Metody ustalania treści prawa obcego a Europejska Sieć Sądownicza, PPC 2012, Nr 2; *L. Cieślak*, Umowy zawierane przez Internet a stosowanie prawa polskiego na gruncie ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe, w: X-lecie CBKE. Księga pamiątkowa z okazji dziesięciolecia Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej i Studenckiego Koła Naukowego – Blok Prawa Komputerowego (red. *E. Galewska, S. Kotecka*), Wrocław 2012; *M. Cieślak*, Dzieła wybrane, t. 1. Zagadnienia dowodowe w procesie karnym, Kraków 2011; *tenże*, Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne, Warszawa 1984; *tenże*, Proces karny Warszawa 1952; *tenże*, Zagadnienia dowodowe w procesie karnym, t. I, Warszawa 1955; *S. Cieślak*, Formalizm postępowania cywilnego, Warszawa 2008; *tenże*, Powiązania wewnątrzsystemowe w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2013; *J. Ciszewski*, Europejska Konwencja o informacji o prawie obcym, MoP 1993, Nr 5; *J. Ciszewski, T. Ereciński*, Międzynarodowe postępowanie cywilne, Warszawa 2001; *D. Coester-Waltjen*, The German Conflict of Laws Rules and the Application of Foreign Law in German Courts, w: Iranian Family and Succession Laws and their Application in German Courts (eds. *J. Basedow, N. Yassari*), Tübingen 2004; *J.G. Collier*, Conflict of Laws, Cambridge 2001; *L. Collins*, Essays in International Litigation and The Conflict of Laws, Oxford 1994; *E.B. Crawford, J.M. Carruthers*, United Kingdom, w: Application of Foreign Law (eds. *C. Esplugues, J.L. Iglesias, G. Palao*), München 2011; *T. Cytowski*, Procesowe nadużycie prawa, PS 2005, Nr 5; *W. Czachórski*, Domniemania prawne w projekcie kodeksu cywilnego polskiego, PiP 1948, Nr 5–6; *P. Czarnecki*, Prawo dowodowe nową dziedziną prawa? Ziarnko kryminalistyki na karnoprocesowej niwie, w: Katalog dowodów w postępowaniu karnym (red. *P. Czarnecki, M. Czerwińska*) Warszawa 2014; *K. Czech*, Dowody i postępowanie dowodowe w międzynarodowym arbitrażu handlowym oraz inwestycyjnym. Zagadnienia wybrane, Warszawa 2017; *T. Czech*, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z 19.3.2003 r., I CKN 152/01, MoP 2005, Nr 21; *M. Czepek*, Międzynarodowe prawo zobowiązań Unii Europejskiej, Warszawa 2012; *tenże*, Umowa międzynarodowa jako źródło prawa prywatnego międzynarodowego, Warszawa 2008; *S. Czepiła*, Reguły konstytucyjne a zagadnienia prawoznawstwa, Szczecin 1996; *Z. Czeszejko-Sochacki*, Konstytucyjna zasada prawa do sądu, PiP 1992, Nr 10; *tenże*, Prawo do sądu w świetle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (ogólna charakterystyka), PiP 1997, Nr 11–12; *T. Czyżewski*, Filozofia na rozdrożu, Warszawa 1965; *M. Davies*, Maritime Law, the Epitome of Transnational Legal Authority, w: Beyond Territoriality. Transnational Legal Authority in an Age of Globalization (eds. *G. Handl, J. Zekoll, P. Zumbansen*), Leiden 2012; *W. Davidowicz*, Zarys procesu administracyjnego, Warszawa 1989; *J. Dąbrowa*, Glosa do wyroku SN z 6.3.1980 r., I CR 574/79, OSP 1980, Nr 11, poz. 409; *taż*, Znaczenie domniemań prawnych w polskim procesie cywilnym, Warszawa–Wrocław 1962; *M. Derlèn*, Multilingual interpretation of European Union Law, Alphen aan den Rijn 2009; *B. Dobrzański*, Powództwo o ustalenie ważności (lub nieważności) testamentu a stwierdzenie praw do spadku de lege lata i de lege ferenda, PiP 1943, Nr 3; *Z. Doda*, *J. Grajewski*, Węzłowe problemy postępowania karnego w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego za lata 1991–1994, cz.1, PS 1996, Nr 5; *H. Dolecki*, Ciężar dowodu w polskim procesie cywilnym Warszawa 1998; *tenże*, Postępowanie cywilne, Warszawa 2005; *tenże*, Postępowanie cywilne. Zarys wykładu, Warszawa 2013; *J. Dominowska*, Zakres merytorycznego badania wniosku o wpis w postępowaniu wieczystoksięgowym, PiP 2007, Nr 5; *K. Dutka, H. Paluszkiwicz*, Postępowanie karne, Warszawa 2016; *S. Ehrlich, J. Gliklich*, Prawo jako przedmiot dowodu, PPC 1934, Nr 11; *T. Einhorn*, The Ascertainment and Application of Foreign Law in Israeli Courts – Getting the Facts and Fallacies Straight, w: International Cooperation Through Private International Law – Essays in Memory of Peter E. Nygh (eds. *T. Einhorn, K. Siehr*), Hague 2004; *A.C. Emilianides*, Cyprus, w: Application of Foreign Law (eds. *C. Esplugues, J.L. Iglesias, G. Palao*), München 2011; *C. Esplugues*, Harmonization of Private International Law in Europe and Application of Foreign Law: The Madrid Principles of 2010, YPIL 2011, No 13; *F. Elżanow-*

ski, w: Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz (red. R. Hauser, M. Wierzbowski), Warszawa 2020; T. Ereciński, Nadużycie praw procesowych w postępowaniu cywilnym. Tezy i wstępne propozycje do dyskusji, w: Nadużycie prawa procesowego cywilnego (red. P. Grzegorzczak, M. Walasik, F. Zedler), Warszawa 2019; *tenże*, Ogólne zagadnienia stosowania prawa obcego przez sądy, PPHZ 1995, Nr 18; *tenże*, Prawo obce w sądowym postępowaniu, Warszawa 1981; *tenże*, Stosowanie prawa obcego przez sądy polskie, NP 1980, Nr 5; *tenże*, Wprowadzenie. O stanie prac nad projektem nowego Kodeksu postępowania cywilnego, w: Postępowanie rozpoznawcze w przyszłym Kodeksie postępowania cywilnego (red. K. Markiewicz, A. Torbus), Warszawa 2014; *tenże*, Zasada iura novit curia w międzynarodowym postępowaniu cywilnym, SIL1976, Nr 5; T. Ereciński, K. Weitz, Prawda i równość stron w postępowaniu cywilnym a orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, w: Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a Kodeks postępowania cywilnego. Materiały z Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego, Serock k. Warszawy, 24–26 września 2009 r. (red. T. Ereciński, K. Weitz), Warszawa 2010; Z. Fenichel, Kłamstwo w procesie cywilnym a adwokat, Pal. 1936, Nr 5; *tenże*, Traktat Benthama o dowodach sądowych w świetle nowoczesnych pojęć, PPC 1937, Nr 13–14; R. Fentiman, Foreign Law in English Courts. Pleading, Proof and Choice of Law, Oxford 1998; *tenże*, International Commercial Litigation, Oxford 2010; K. Flaga-Gieruszyńska, Zastój procesu cywilnego jako skutek niewłaściwego postępowania stron, w: Jus et remedium. Księga jubileuszowa Profesora Mieczysława Sawczuka (red. A. Jakubecki, J.A. Strzępka), Warszawa 2010; R. Flejszar, Zabezpieczenie dowodów, w: Dowody i postępowanie dowodowe w sprawach cywilnych. Komentarz praktyczny z orzecznictwem. Wzory czynności sądowych i pism procesowych (red. Ł. Błaszczak, K. Markiewicz), Warszawa 2015; A. Freckmann, T. Wegerich, The German Legal System, London 1999; S. Frydman, E. Drapkin, Domniemania prawne, w: Ogólna nauka o prawie, t. 2 (red. B. Wróblewski), Wilno 1938; S. Fulli-Lemaire, D. Rojas Tamayo, France, w: Application of Foreign Law (eds. C. Esplugues, J.L. Iglesias, G. Palao), München 2011; A. Gaberle, Dowody w sądowym procesie karnym. Teoria i praktyka, Warszawa 2010; K. Gajda-Roszczyńska, Kilka uwag o dopuszczalności dowodów nielegalnych na tle prawoporównawczym w polskim postępowaniu cywilnym, w: Sune ira et studio. Księga jubileuszowa dedykowana Sędziemu Jackowi Gudowskiemu (red. T. Ereciński, P. Grzegorzczak, K. Weitz), Warszawa 2016; *taż*, Ograniczenia dopuszczalności dowodów nielegalnych w postępowaniu cywilnym – granica czy fundament dążenia do prawdy w postępowaniu cywilnym, PPC 2016, Nr 3; E. Gapska, Czynności decyzyjne sądów w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2010; *taż*, Przeciwdziałanie nadużyciom prawa procesowego w znowelizowanym Kodeksie postępowania cywilnego, cz. I – Klauzula generalna, MoP 2019, Nr 15; *taż*, Wady orzeczeń sądowych, Warszawa 2009; L. Garlicki, Prawo do sądu (rozważania de lege fundamentale ferenda), Ann. UMCS 1990, Nr 1; L. Garlicki, M. Zubik, w: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. II (red. L. Garlicki, M. Zubik), Warszawa 2016; S. Geeroms, Foreign Law in Civil Litigation. A Comparative and Functional Analysis, Oxford 2004; B. Gessel-Kalinowska vel Kalisz, Przyczynek do rozważań na temat odrębności postępowania dowodowego w sprawach rozstrzyganych przez sądy polubowne, ADR 2009, Nr 1; I. Gierula, Kontratyp działania w granicach szczególnych uprawnień i obowiązków (cz. 1), Pal. 2013, Nr 1–2; I. Gil, Sądowy wymiar sprawiedliwości czy sprawiedliwość wymierzana przez sąd?, w: Konstytucjonalizacja postępowania cywilnego (red. Ł. Błaszczak), Warszawa 2015; I. Gil, P. Gil, Dowodzenie w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2019; P. Gil, Zaskarżenie czynności prawnych upadłego dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli masy upadłości, Warszawa 2016; *tenże*, Znaczenie dowodu prima facie w procesach o błędy w sztuce, w: Prawno-ekonomiczne aspekty ochrony zdrowia – materiały pokonferencyjne Akademii Polonijnej w Częstochowie, Częstochowa 2010; T. Gizbert-Studnicki, O nieważnych czynnościach prawnych w świetle koncepcji czynności konwencjonalnych, PiP 1975, Nr 4; *tenże*, O pewnych osobliwościach twierdzeń faktycznych w procesie cywilnym, SC 1974, Nr 24; *tenże*, Prawda sądowa w postępowaniu cywilnym, PiP 2009, Nr 7; *tenże*, Przedmiot ustaleń sądu w procesie cywilnym, KSP 1974, Nr 7; *tenże*, Spór o domniemania prawne, PiP 1977, Nr 11; *tenże*, Zasady i reguły

prawne, PiP 1988, Nr 3; *tenże*, Znaczenie terminu „domniemanie prawne” w języku prawnym i prawniczym, RPEiS 1974, Nr 1; *W. Głodowski*, Wpływ zakazów dowodowych w postępowaniu karnym wynikających z art. 168a k.p.k. na rozstrzygnięcia sprawy cywilnej w postępowaniu cywilnym, w: Problem dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem w procesie cywilnym (red. *K. Knoppek*), Poznań 2018; *J. Golaczyński*, Prawo prywatne międzynarodowe, Warszawa 2011; *tenże*, Współpraca sądowna w sprawach cywilnych i handlowych w Unii Europejskiej, Warszawa 2007; *J. Golaczyński, A. Krzywonos*, Prawo do sądu, w: Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP (red. *B. Banaszak, A. Preisner*), Warszawa 2002; *A. Góra-Błaszczkowska*, Konstytucjonalizacja drogi sądowej przed sądami powszechnymi (uwagi na tle wybranego orzecznictwa TK, SN i NSA), w: Konstytucjonalizacja postępowania cywilnego (red. *Ł. Błaszczak*) Warszawa 2015; *taż*, „Rzetelne postępowanie przed sądem” według Trybunału Konstytucyjnego (na podstawie wybranych orzeczeń), w: Jus et remedium. Księga jubileuszowa Profesora Mieczysława Sawczuka (red. *A. Jakubecki, J.A. Strzępka*), Warszawa 2010; *taż*, Zasada równości stron w procesie cywilnym, Warszawa 2008; *Z. Góral, P. Prusinowski*, w: Rozstrzyganie indywidualnych sporów ze stosunku pracy (red. *Z. Góral*), Warszawa 2013; *J. Górowski*, Orzekanie o kosztach postępowania nieprocesowego, w: Aurea Praxis Aurea Theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego, t. 1 (red. *J. Gudowski, K. Weitz*), Warszawa 2011; *A. Górski*, Roszczenia związane z uniemożliwieniem legalnego przerwania ciąży w aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego, PS 2007, Nr 5; *A. Górski, L. Walentynowicz*, Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Ustawa i orzekanie. Komentarz praktyczny, Warszawa 2008; *D. Gruszecka*, w: Proces karny (red. *J. Skorupka*), Warszawa 2018; *P. Grzegorzczak*, O konstytucjonalizacji prawa procesowego cywilnego, KPP 2012, Nr 2; *tenże*, Stabilność orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych w świetle standardów konstytucyjnych i międzynarodowych, w: Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a Kodeks postępowania cywilnego. Materiały z Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego, Serock k. Warszawy, 24–26 września 2009 r. (red. *T. Ereciński, K. Weitz*), Warszawa 2010; *T. Grzegorzczak*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2003; *S. Grzybowski*, Wypowiedź normatywna oraz jej struktura formalna, Kraków 1961; *J. Gudowski*, Kodeks postępowania cywilnego. Orzecznictwo. Piśmiennictwo, t. I i t. II, Warszawa 2020; *tenże*, Nadużycie prawa procesowego cywilnego w postępowaniu rozpoznawczym (in ampliore contextu), w: Nadużycie prawa procesowego cywilnego (red. *P. Grzegorzczak, M. Walasik, F. Zedler*), Warszawa 2019; *tenże*, Pełnomocnictwo procesowe na tle podziału prawa na prywatne i publiczne, PPC 2011, Nr 1; *tenże*, Wpływ Konstytucji i orzecznictwa TK na pojęcie dopuszczalności drogi sądowej, w: Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a Kodeks postępowania cywilnego. Materiały z Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego, Serock k. Warszawy, 24–26 września 2009 r. (red. *T. Ereciński, K. Weitz*), Warszawa 2010; *P. Guillaume*, Podręcznik psychologii, Warszawa 1958; *J. Gwiazdomorski*, „Domniemanie” nabycia spadku, PiP 1968, Nr 10; *tenże*, Dwa „domniemania”, w: Rozprawy prawnicze. Księga pamiątkowa dla uczczenia pracy naukowej Kazimierza Przybyłowskiego (red. *W. Osuchowski, M. Sośniak, B. Walaszek*), Kraków–Warszawa 1964; *M. Gutowski*, Umowa o zastępstwo procesowe, Warszawa 2009; *J. Halila*, O przyznaniu w procesie cywilnym, NP 1979, Nr 3; *F. Halpern*, Przedmiotowe granice powagi rzeczy osądzonej, PPC 1938, Nr 13–15; *S. Hanausek*, Związanie sądu cywilnego decyzją administracyjną, SC 1974, Nr 23; *V. Harsági, M. Kengyel, Z. Nemessányi*, Hungary, w: Application of Foreign Law (eds. *C. Esplugues, J.L. Iglesias, G. Palao*), München 2011; *R. Hausmann*, Pleading and Proof of Foreign Law – a Comparative Analysis, ELF 2008, No 1; *P. Hay, O. Lando, R. Rotunda*, Conflict of Laws as a Technique for Legal Integration, w: Integration Through Law: Europe and the American Federal Experience, t. 3 (eds. *M. Cappelletti, M. Seccombe, J.H.H. Weiler*), Berlin 1985; *G.N. Herlitz*, The Meaning of the Term „Prima Facie”, LLR 1994, No 55/2; *P. Herzog, M. Weser*, Civil Procedure in France, Hague 1967; *P. Hofmański, A. Wróbel*, w: Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Komentarz do art. 1–18, t. 1 (red. *L. Garlicki*), Warszawa 2010; *S. Hofmök*, O notoryjności wedle nowej procedury cywilnej, RS 1897, Nr 3; *M.N. Howard, P. Crane, D.A. Hochberg*, Phipson

on Evidence, London 1990; *J. Ignaczewski*, Prawo spadkowe. Komentarz, Warszawa 2004; *J. Ignatowicz*, Ciężar dowodu, Ann. UMCS 1982, Nr 29; *E. Iserzon, J. Starościak*, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, teksty, wzory i formularze, Warszawa 1970; *J. Iwulski*, Związanie sądu powszechnego decyzją administracyjną na przykładzie decyzji dotyczącej stwierdzenia choroby zawodowej, MoP 1995, Nr 3; *M. Iżykowski*, Charakterystyka prawna uprawdopodobnienia w postępowaniu cywilnym, NP 1980, Nr 3; *tenże*, Wpływ zabezpieczenia powództwa na przebieg procesu cywilnego, Pal. 1982, Nr 1–3; *M. Jagielska, A. Wiktorowska, K. Zalasńska*, w: Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz (red. *R. Hauser, M. Wierzbowski*) Warszawa 2021; *Ł. Jagiellovicz*, Dowody nielegalne w kontradiktoryjnym procesie karnym, w: Kontradiktoryjność w polskim procesie karnym (red. *P. Wiliński*), Warszawa 2013; *A. Jakubecki*, Kontradiktoryjność a poznanie prawdy w procesie cywilnym w świetle zmian kodeksu postępowania cywilnego, PS 1988, Nr 10; *tenże*, Prejudycjalność w postępowaniu cywilnym, NP 1982, Nr 7–8; *tenże*, Sankcje za nadużycie uprawnień procesowych w kodeksie postępowania cywilnego, Pal. 2019, Nr 11–12; *B. Janiszewska*, Dowodzenie w procesach lekarskich (domniemanie faktyczne i reguły wnioskowania prima facie), PiM 2004, Nr 2; *taż*, Koncepcje dobrej wiary w przepisach prawa rzeczowego. Zasiedzenie nieruchomości, roszczenie o wykup gruntu, Warszawa 2005; *J. Jankowski*, Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego. Część I. Postępowanie rozpoznawcze, MoP 2012, Nr 1; *J. Jaśkiewicz*, Poznanie faktów w postępowaniu cywilnym, Warszawa 2013; *M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz*, w: Komentarz aktualizowany do kodeksu postępowania administracyjnego (red. *A. Wróbel*), Warszawa 2021, Lex; *E. Jaworska-Góral*, Dowód prima facie, PS 2010, Nr 11–12; *E. Jefimko*, Postępowanie wieczystoksięgowe jako szczególnie rodzaj postępowania nieprocesowego – zagadnienia wybrane, PS 2002, Nr 10; *H.U. Jessurun d'Oliveira*, Foreign Law in Summary Proceedings (Kort Geding), w: Law and Reality. Essays on National and International Procedural Law (eds. *C.C.A. Voskuil, M. Sumampouw*), Hague 1992; *M. Jędrzejewska*, Nowe formy współuczestnictwa procesowego w kodeksie postępowania cywilnego, w: Księga pamiątkowa ku czci Kamila Stefki, Warszawa–Wrocław 1967; *taż*, Rozszerzona prawomocność wyroków a rodzaje współuczestnictwa, SI 1976, Nr 5; *taż*, Współuczestnictwo procesowe. Istota, zakres, rodzaje, Warszawa 1975; *J. Jodłowski*, Zasady naczelnie socjalistycznego procesu cywilnego, w: Wstęp do systemu prawa procesowego cywilnego (red. *J. Jodłowski*), Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1974; *J. Jodłowski, Z. Resich*, Postępowanie cywilne, Warszawa 1979; *J. Jodłowski, W. Siedlecki*, Postępowanie cywilne. Część ogólna, Warszawa 1958; *E. Jowitt, C. Walsh*, Jowitt's, Dictionary of English Law, London 1983; *T. Justyński*, Nadużycie prawa w polskim prawie cywilnym, Kraków 2000; *tenże*, Poczęcie i urodzenie się dziecka jako źródło odpowiedzialności cywilnej, Kraków 2003; *tenże*, Wrongful conception w prawie polskim, PS 2005, Nr 1; *Z. Kaczmarczyk, B. Leśnodorski*, Historia państwa i prawa Polski, Warszawa 1968; *B. Kaczmarek-Templin*, Dowód z dokumentu elektronicznego w procesie cywilnym, Warszawa 2012; *taż*, E-mail naruszający tajemnicę korespondencji jako dowód w postępowaniu cywilnym, w: Problem dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem w procesie cywilnym (red. *K. Knoppek*), Poznań 2018; *S. Kalinowski*, Polski proces karny, Warszawa 1971; *P. Kalenský*, Trends of Private International Law, Hague 1971; *I. Karasek-Wojciechowicz*, Głosa do wyroku SN z 24.9.2008 r., II CSK 200/08, PS 2011, Nr 3; *P. Kardas*, Determinanty ciężaru dowodu i ciężaru (obowiązku) dowodzenia w procesie karnym, w: Ciężar dowodu i obowiązek dowodzenia w procesie karnym (red. *W. Jasiński, J. Skorupka*), Warszawa 2017; *B. Karolczyk*, Dopuszczalność „dowodów uzyskanych z naruszeniem prawa” w postępowaniu cywilnym, PS 2012, Nr 4; *A. Karpńska*, Dowód nielegalny w postępowaniu cywilnym, Katowice 2020; *G. Kegel*, Fundamental Approaches, w: International Encyclopedia of Comparative Law. Private International Law (ed. *K. Lipstein*), Tübingen 1986; *H. Kelsen*, Pure Theory of Law, California 1967; *T.P. Kennedy*, Ireland, w: Application of Foreign Law (eds. *C. Esplugues, J.L. Iglesias, G. Palao*), München 2011; *R. Kędziora*, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2017; *Z. Klatka*, Wykonywanie zawodu radcy prawnego i adwokata, Warszawa 2004; *M. Klecha*, Pozycja procesowa stron postępowania cywilnego

w świetle nowelizacji z 4.7.2019 r. – zagadnienia wybrane, w: Nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego z 4.7.2019 r. w praktyce (red. *K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, M. Malczyk*), Warszawa 2020; *A. Klich*, Dowód z opinii biegłego w postępowaniu cywilnym. Biegły lekarz, Warszawa 2016; *J. Klich-Rump*, Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia sądowego w procesie cywilnym, Warszawa 1977; *taż*, Problem prawdy w procesie cywilnym, AUWr 1976, Nr 292; *R. Kmiecik*, Uprawdopodobnienie w procesie karnym, NP 1970, Nr 4; *tenże*, w: Prawo dowodowe. Zarys wykładu (red. *R. Kmiecik*), Warszawa 2005; *Z.R. Kmiecik*, Subsidiarne sposoby ustalania okoliczności faktycznych w ogólnym postępowaniu administracyjnym, PS 2019, Nr 5; *Z. Kminikowska*, Stosunek cywilnoprocesowy, ZNUG 1981, Nr 9; *R. Knez, V. Rošic*, Slovenia, w: Application of Foreign Law (eds. *C. Esplugues, J.L. Iglesias, G. Palao*), München 2011; *K. Knoppek*, Dowody i postępowanie dowodowe w sprawach cywilnych po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r, Pal. 2019, Nr 11–12; *tenże*, Podmiotowe ograniczenia dowodu z zeznań świadków w procesie cywilnym, Poznań 1985; *tenże*, Prawo odmowy zeznań i odpowiedzi w procesie cywilnym Warszawa 1984; *tenże*, Wstęp do badań nad fikcyjnym procesem cywilnym, w: Proces cywilny. Nauka-kodyfikacja-praktyka, Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Feliksowi Zedlerowi (red. *P. Grzegorzczak, K. Knoppek, M. Walasik*), Warszawa 2012; *tenże*, Wstęp do badań nad problemem dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem w procesie cywilnym, w: Problem dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem w procesie cywilnym (red. *K. Knoppek*), Poznań 2018; Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz (red. *J. Jodłowski, K. Piasecki*), Warszawa 1989; *M. Kokoszczynski, G. Wierczyński*, Systemy informacji prawnej w pracy sędziego, Warszawa 2011; *K. Kolańczyk*, Prawo rzymskie, Warszawa 2000; *K. Kolakowski*, Dowodzenie w procesie cywilnym. Komentarz do przepisów kodeksu postępowania cywilnego uwzględniający nowelizację z 2000 roku, Warszawa 2000; *A. Kopff*, Koncepcja praw do intymności i do prywatności życia osobistego (zagadnienia konstrukcyjne), SC 1972, Nr 20; *L. Korczak*, w: Kodeks etyki radcy prawnego. Komentarz (red. *T. Scheffler*), Warszawa 2021; *K. Korczyńska, R. Baszuk*, Etyka adwokacka. Wybór orzeczeń Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, Warszawa 2015; *D. Korszeń*, Zakres zakazu przeprowadzania w postępowaniu cywilnym dowodów nielegalnych (bezsprawnych), MoP 2013, Nr 1; *K. Korzan*, Roszczenie procesowe jako przedmiot postępowania cywilnego w kontekście prawa dostępu do sądu i prawa do powództwa, w: Księga pamiątkowa ku czci Witolda Broniewicza (red. *A. Marciniak*), Łódź 1998; *tenże*, Sądowe postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1986; *A. Kościółek*, Elektroniczne czynności procesowe w sądowym postępowaniu cywilnym, Warszawa 2012; *T. Kotarbiński*, Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk, Wrocław–Kraków 1961; *R. Krajewski*, Kontratypy weselne, Pal. 2014, Nr 5–6; *M. Krakowiak*, Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego mocą ustawy z 4.7.2019 r. (Część IV – Dowody; Postępowanie dowodowe), MoP 2019, Nr 24; *tenże*, Potajemne nagranie na taśmę w postępowaniu cywilnym, MoP 2005, Nr 24; *M. Król-Bogomilska*, Zasady procedury cywilnej w postępowaniu przed Urzędem Antymonopolowym (cz. I), Gl. 1995, Nr 8; *A. Kruszewski*, Wykorzystanie nagrań wykonanych bez zgody osoby nagrywanej w postępowaniu cywilnym, Pal. 2016, Nr 6; *M. Krzemiński*, Normy Konstytucji jako źródło ograniczeń dowodowych w postępowaniu cywilnym, Prz.Konst. 2017, Nr 4; *Z. Krzemiński*, Prawo o adwokaturze. Komentarz, Warszawa 1998; *tenże*, Uchwała Prezydium NRA z dnia 27 października 27.10.1993 r. z głosem aprobującą, Pal. 1994, Nr 1–2; *A. Kubas*, Nadużycie prawa procesowego – próba oceny ostatnich zmian legislacyjnych, Pal. 2019, Nr 11–12; *A. Kubiak*, Konstytucyjna zasada prawa do sądu w świetle orzecznictwa TK, Łódź 2006; *R. Kubiak*, Czy istnieje „kontratyp zwyczajny”, Prok. i Pr. 2015, Nr 7–8; *K. Kubiak*, Disclosure w prawie angielskim jako narzędzie wyrównania szans stron oraz ustalenia prawdy w postępowaniu cywilnym (cz. 1), PPC 2015, Nr 4; *tenże*, Konstrukcja dowodu prima facie na tle niemieckiej instytucji der Anscheinsbeweis, KPP 2011, Nr 1; *tenże*, Wpływ dowodu prima facie na stanowisko sądu w przedmiocie sprawy w prawie na tle prawa niemieckiego i angielskiego, w: Postępowanie rozpoznawcze (red. *K. Markiewicz, A. Torbus*); *R. Kulski*, Umowy procesowe w postępowaniu cywilnym, Kraków 2006; *M. Kulacz*, w: Wielka encyklopedia

prawa (red. E. Smoktunowicz, C. Kosikowski), Warszawa 2000; A. Kunicki, Domniemania w prawie rzeczowym, Warszawa 1969; Z. Kwiatkowski, Zakazy dowodowe w procesie karnym, Kraków 2005; A. Lach, Dopuszczalność dowodów uzyskanych z naruszeniem prawa w postępowaniu karnym, PiP 2014, Nr 10; J. Lapiere, Kontrola sądowa czynności dyspozycyjnych stron i uczestników w postępowaniu cywilnym, w: Księga pamiątkowa ku czci Kamila Stefki, Warszawa–Wrocław 1967; A. Laskowska, Dowody w postępowaniu cywilnym uzyskane sprzecznie z prawem, PiP 2003, Nr 12; A. Laskowska-Hulisz, Dowody z innych dokumentów niż wymienione w art. 243¹ k.p.c. uzyskane w sposób sprzeczny z prawem, w: Problem dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem w procesie cywilnym (red. K. Knoppek), Poznań 2018; *taż*, Skuteczność czynności procesowych z dobrymi obyczajami a nadużycie uprawnień procesowych, PiW 2020, Nr 3; *taż*, Zawieszenie sądowego postępowania rozpoznawczego w sprawach cywilnych, Warszawa 2009; M. Lipczyńska, Polski proces karny. Zagadnienia ogólne, cz. 1, Warszawa 1971; J. Litauer, Kodeks postępowania cywilnego, Warszawa 1939; *tenże*, Komentarz do procedury cywilnej. Postępowanie sporne, postępowanie zabezpieczające, Warszawa 1933; *tenże*, Przyznanie strony w przyszłym polskim procesie cywilnym, PPIA 1929, Nr 1–3; W. Litewski, Rzymski proces cywilny, Warszawa–Kraków 1988; S. Lizer, W kwestii zarządzeń sądu w postępowaniu cywilnym, NP 1973, Nr 7–8; M. Laszczuk, O dopuszczalności odbierania przyrzeczenia od świadków przez sąd polubowny, w: Międzynarodowy i krajowy arbitraż handlowy u progu XXI wieku. Księga pamiątkowa dedykowana doktorowi habilitowanemu Tadeuszowi Szurskiemu (red. A. Tynel), Warszawa 2008; G. Laszczyca, Zażalenie w ogólnym postępowaniu administracyjnym, Lex 2000; A. Łazarska, O prawdzie jako granicy wolności rozporządzania przez strony faktami w procesie cywilnym, PS 2008, Nr 4; *taż*, Rzetelny proces cywilny, Warszawa 2012; *taż*, Sędziowskie kierownictwo postępowaniem cywilnym przed sądem pierwszej instancji, Warszawa 2013; E. Łętowska, Znajomość treści prawa czy biegłość w metodach jego poznawania. Głos w dyskusji nad stanem prawoznawstwa, w: Studia i rozprawy. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Andrzejowi Całusowi (red. A. Janik), Warszawa 2009; J. Łopatowska-Rynkowska, Czynności sądu w toku egzekucji z nieruchomości, Wrocław 2007; M. Malczyk, Wniosek o sprostonowanie wyroku złożony jedynie dla zwłoki w postępowaniu, w: Nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego z 4.7.2019 r. w praktyce (red. K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, M. Malczyk), Warszawa 2020; A. Malinowski, Redagowanie tekstu prawnego. Wybrane wskazania logiczno-językowe, Warszawa 2008; W. Marchwicki, M. Niedużak, Odpowiedzialność dyscyplinarna oraz etyka zawodowa adwokatów i radców prawnych, Warszawa 2016; M. Margoński, Metodyka ustalania treści obcego prawa spadkowego, PS 2009, Nr 6; K. Markiewicz, w: Dowody i postępowanie dowodowe w sprawach cywilnych. Komentarz praktyczny z orzecznictwem. Wzory czynności sądowych i procesowych (red. Ł. Błaszczak, K. Markiewicz), Warszawa 2015; *tenże*, Nadużycie prawa a celowa utrata organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentacji w toku postępowania cywilnego, w: Nadużycie prawa procesowego (red. P. Grzegorzczak, M. Walasik, F. Zedler); K. Marszał, Proces karny. Zagadnienia ogólne, Warszawa 2013; E. Marszałkowska-Krześ, Kontrowersje wokół opinii biegłego w postępowaniu cywilnym po nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego, w: Czterdziestolecie kodeksu postępowania cywilnego – Zjazd katedr postępowania cywilnego w Zakopanem (red. I. Ratusińska), Kraków 2006; E. Marszałkowska-Krześ, I. Gil, Władza dyskrecjonalna a ciężar wspierania postępowania i działania z dobrymi obyczajami, w: Postępowanie rozpoznawcze w przyszłym Kodeksie postępowania cywilnego (red. K. Markiewicz, A. Torbus), Warszawa 2014; S. Matysiak, Niektóre problemy odpowiedzialności cywilnej z tytułu szkód wyrządzonych przy pokojowym wykorzystaniu energii jądrowej, SC 1965, Nr 6; J. May, Obrona pozwanego w procesie cywilnym przed sądem I instancji, Warszawa 2013; K. Maysa-Ptak, Kontrola działalności administracji publicznej sprawowana przez sądy powszechne, Warszawa 2019; A. Mączyński, Kodyfikacyjne zagadnienia części ogólnej prawa prywatnego międzynarodowego, w: Studia i rozprawy. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Andrzejowi Całusowi (red. A. Janik), Warszawa 2009; H. Mądrzak, O pojmowaniu naczelných zasad postępowania cywilnego, w: Proces i prawo. Rozprawy prawnicze. Księga pa-

miątkowa ku czci Profesora Jerzego Jodłowskiego (red. *E. Łętowska*), Warszawa 1989; *taż*, w: *Postępowanie cywilne* (red. *H. Mądrzak*), Warszawa 2003; *taż*, *Prawo do sądu jako gwarancja ochrony praw człowieka* (studium na tle polskiego prawa konstytucyjnego, prawa cywilnego materialnego i procesowego), w: *Podstawowe prawa jednostki i ich sądowa ochrona* (red. *L. Wiśniewski*), Warszawa 1997; *A. Mendrek*, *Reforma prawa dowodowego w świetle nowelizacji z 4.7.2019 r.*, w: *Nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego w z 4.7.2019 r. w praktyce* (red. *K. Flaga-Gieruszyńska, R. Flejszar, M. Malczyk*), Warszawa 2020; *A. Michalak*, *Oczywiście bezzasadne powództwo w dziedzinie praw własności przemysłowej*, PS 2013, Nr 11–12; *W. Mikuśzewski*, *Dopuszczalność umów regulujących sposób prowadzenia dowodów w procesie*, RPEiS 1939, Nr 3; *tenże*, *Ograniczenia dopuszczalności dowodu ze świadków w prawie polskim*, Lwów 1938; *R.G. Milu, M. Taus*, Romania, w: *Application of Foreign Law* (eds. *C. Esplugues, J.L. Iglesias, G. Palao*), München 2011; *T. Misiuk-Jodłowska*, w: *J. Jodłowski, Z. Resich, J. Lapierre, T. Misiuk-Jodłowska, K. Weitz*, *Postępowanie cywilne*, Warszawa 2007; *W. Miszewski*, *Proces cywilny w zarysie. Część pierwsza*, Warszawa–Łódź 1946; *J. Misztal-Konecka*, *Czy wniesienie pozwu w sprawie cywilnej przeciwko sędziemu może stanowić nadużycie prawa procesowego? Zarys problemu*, w: *Nadużycie prawa procesowego* (red. *P. Grzegorzczak, M. Walasik, F. Zedler*); *taż*, *Dowody uzyskane sprzecznie z prawem – problem dopuszczalności dowodów czy ich oceny? Kilka uwag na gruncie postępowania cywilnego*, w: *Problem dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem w procesie cywilnym* (red. *K. Knoppek*), Poznań 2018; *J. Mokry*, *Czynności procesowe podmiotów dochodzących ochrony swych praw w postępowaniu cywilnym*, Wrocław 1993; *tenże*, *Odwołalność czynności procesowych w sądowym postępowaniu cywilnym*, Warszawa 1973; *tenże*, *Uznanie powództwa w polskim procesie cywilnym*, Wrocław 1970; *tenże*, *Wykładnia procesowych oświadczeń w sądowym postępowaniu cywilnym*, SC 1975, Nr 25–26; *E. Morawska*, *Klauzula państwa prawnego w Konstytucji RP na tle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego*, Toruń 2003; *L. Morawski*, *Argumentacje, racjonalność prawa i postępowanie dowodowe*, Toruń 1988; *tenże*, *Domniemania a dowody prawnicze*, Toruń 1981; *tenże*, *Domniemania faktyczne i reguły dowodu prima facie*, SPPr 1980, Nr 1–2; *tenże*, *O pewnym rozumieniu prawa i faktu oraz niektórych jego zastosowaniach*, RPEiS 1980, Nr 1; *tenże*, *Zasady wykładni prawa*, Toruń 2006; *W. Morawski*, *Interpretacje prawa podatkowego i celnego*, Warszawa 2012; *K. Mularski*, *Czynności podobne do czynności prawnych*, Warszawa 2011; *tenże*, *O sposobach rozumienia pojęć „wrongful conception” i „wrongful birth”*, PiP 2009, Nr 8; *tenże*, *Próba analizy koncepcji „wrongful life”*, SPP 2008, Nr 3; *E. Nieznański*, *Logika. Podstawy – język – uzasadnianie*, Warszawa 2000; *J. Nowacki*, *Domniemanie dobrej wiary (art. 7 KC)*, SIS 1979, Nr 5; *tenże*, *Domniemania prawne*, Katowice 1976; *tenże*, *O pojmowaniu domniemań prawnych*, w: *Prace prawnicze wydane dla uczczenia pracy naukowej Karola Gandora*, Katowice 1992; *L. Nowak, S. Wronkowska, M. Zieliński, Z. Ziemiński*, *Czynności konwencjonalne w prawie*, SP 1972, Nr 33; *M.A. Nowicki*, *Nowy Europejski Trybunał Praw Człowieka. Wybór orzeczeń 1999–2004*, Kraków 2005; *tenże*, *Wokół Konwencji Europejskiej. Komentarz do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka*, Warszawa 2017; *R. Obrębski*, *Nadużycie uprawnień procesowych w zakresie środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym*, w: *Nadużycie prawa procesowego cywilnego* (red. *P. Grzegorzczak, M. Walasik, F. Zeler*), Warszawa 2019; *A. Ohanowicz*, *Odpowiedzialność cywilna pracownika w świetle najnowszego orzecznictwa SN*, PiP 1956, Nr 5–6; *J. Oniszczyk*, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w orzecznictwie TK na początku XXI w.*, Kraków 2004; *R.F. Oppong*, *Private International Law in Commonwealth Africa*, Cambridge 2013; *K. Osajda*, *Nadużycie prawa w procesie cywilnym*, PS 2005, Nr 3; *tenże*, *Zasada sprawiedliwości proceduralnej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, w: *Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego a Kodeks postępowania cywilnego. Materiały z Ogólnopolskiego Zjazdu Katedr i Zakładów Postępowania Cywilnego*, Serock k. Warszawy, 24–26 września 2009 r. (red. *T. Ereciński, K. Weitz*), Warszawa 2010; *P. Osowy*, *Powództwo o świadczenie*, Przemysł 2005; *tenże*, *Prawo cywilne procesowe a prawo materialne*, w: *Czterdzieści lat Kodeksu Cywilnego. Materiały z ogólnopolskiego zjazdu cywilistów w Rzeszowie (8–10.10.2004 r.)* (red. *M. Sawczuk*), Kraków 2006; *ten-*

że, Prawo do sądu w sprawach cywilnych – emanacja prawa prywatnego czy uprawnienie publicznoprawne. Zagadnienia wybrane, w: *Bezpieczeństwo jako podstawowa potrzeba człowieka* (red. K. Flaga-Gieruszyńska, E. Cala-Wacinkiewicz, D. Wacinkiewicz), Gorzów Wielkopolski 2014; *tenże*, Problemy dotyczące dostosowania polskiego prawa sądowego cywilnego do prawa europejskiego – ochrona praw i wolności na przykładzie prawa do sądu, *Rej.* 2000, Nr 12; P. Paradowski, Nadużycie prawa procesowego, w: *Postępowanie cywilne po nowelizacji. Komentarz dla pełnomocników procesowych i sędziów* (red. B. Karolczyk), Warszawa 2020; G. Parra-Aranguren, *General Course of Private International Law: Selected Problems*, LRDC 1988, No 210; W. Patryas, *Definiowanie pojęć prawnych*, Poznań 1997; S. Patyra, *Konstytucyjne gwarancje ochrony tajemnicy zawodowej radcy prawnego*, w: *Tajemnica zawodowa radcy prawnego* (red. R. Stankiewicz), Warszawa 2018; M. Pazdan, *Prawo prywatne międzynarodowe*, Warszawa 2012; K. Piasecki, *Dowód prima facie w procesie cywilnym i międzynarodowym procesie cywilnym*, w: *Studia z procesu cywilnego* (red. K. Korzan), Katowice 1986; *tenże*, *Nadużycie praw procesowych przez strony*, *Pal.* 1060, Nr 11; *tenże*, *Postępowanie sporne rozpoznawcze w sprawach cywilnych*, Warszawa 2004, 2011; *tenże*, *Praktyka dowodu prima facie w procesach bankowych*, *NP* 1960, Nr 1; *tenże*, *Prawda w procesie cywilnym*, *NP* 1989, Nr 2–3; *tenże*, *Wpływ postępowania karnego i wyroku karnego na postępowanie i wyrok cywilny*, Warszawa 1970; *tenże*, *Wyroki sądów pierwszej instancji, sądów apelacyjnych oraz Sądu Najwyższego w sprawach cywilnych, handlowych i gospodarczych*, Warszawa 2007; *tenże*, *Znaczenie procesowe faktów powszechnie znanych i faktów znanych sądowi urzędowo*, *Pal.* 1961, Nr 10; J.S. Piątkowski, *Prawo spadkowe. Zarys wykładu*, Warszawa 1979; M. Piekarski, *Czynności materialnoprawne a czynności procesowe w sprawach cywilnych (wybrane zagadnienia)*, *SP* 1973, Nr 37; H. Pietrkowski, *Metodyka pracy sędziego w sprawach cywilnych*, Warszawa 2021; *tenże*, *Prawo do rzetelnego procesu w świetle zmienionej procedury cywilnej*, *PS* 2005, Nr 10; *tenże*, *Prawo do sądu (wybrane zagadnienia)*, *PS* 1999, Nr 11; *tenże*, *Zarys metodyki pracy sędziego w sprawach cywilnych*, Warszawa 2006; M. Pilich, *Wpływ orzeczeń TK na kodeks postępowania cywilnego*, *KPP* 2009, Nr 3; S. Pilipiec, *Zasada prawa do sądu w Konstytucji Rzeczypospolitej polskiej i Konstytucji Federacji Rosyjskiej*, *Ann. UMCS* 2005, Nr 50–51; M. Plebanek, *Nadużycie praw procesowych w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2012; M. Podleśny, *Uprawdopodobnienie i prawdopodobieństwo w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, *ST* 2006, Nr 3; P. Pogonowski, *Realizacja prawa do sądu w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2005; W. Popiołek, M.A. Zachariasiewicz, Poland, w: *Application of Foreign Law* (eds. C. Esplugues, J.L. Iglesias, G. Palao), München 2011; *Postępowanie cywilne. Komentarz praktyczny dla sędziów i pełnomocników procesowych. Wzory pism sądowych i procesowych z przykładowymi stanami faktycznymi, linie orzecznicze, koszty sądowe* (red. K. Flaga-Gieruszyńska), Warszawa 2020, Część ósma. *Dowody w postępowaniu cywilnym, II Fakty nie wymagające dowodu*, *Legalis*; M.J. Ptak, *Prawo dowodowe w okresie średniowiecza, w: System prawa karnego procesowego. Dowody*, t. VIII, cz. 1 (red. J. Skorupka), Warszawa 2019; G.W. Pugh, *Index to Prima Facie Evidence*, w: G. Pugh, G. Rault, K. Triche, R. Force, *Handbook on Louisiana Evidence Law*, Toronto 2013; M. Pyrz, *Pytanie o konstytucyjność sądownictwa polubownego. Spory dogmatyczne*, w: *Konstytucjonalizacja postępowania cywilnego* (red. Ł. Błaszczak), Wrocław 2015; Z. Radwański, *Zobowiązania. Część ogólna*, Warszawa 1995; P. Radziejewicz, *Pojęcie horyzontalnego skutku norm konstytucyjnych – uwagi wprowadzające z perspektywy prawa konstytucyjnego*, w: *Horyzontalne oddziaływanie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności* (red. A. Młynarska-Sobaczewska, P. Radziejewicz), Warszawa 2015; J. Rafacz, *Dawny proces polski*, Warszawa 1925; B. Rakoczy, *Tajemnica spowiedzi w polskim postępowaniu cywilnym, karnym i administracyjnym*, *PS* 2003, Nr 11–12; M. Rejda, *Zabezpieczenie dowodów w sprawach o naruszenie praw własności intelektualnej*, Warszawa 2019; Z. Resich, *Istota procesu cywilnego*, Warszawa 1985; *tenże*, *Poznanie prawdy w procesie cywilnym*, Warszawa 1958; *tenże*, w: J. Lapierre, J. Jodłowski, Z. Resich, T. Misiuk-Jodłowska, K. Weitz, *Postępowanie cywilne*, Warszawa 2016; J. Rodziejewicz, *Prejudycjalność w postępowaniu cy-*

[Przejdź do księgarni →](#)